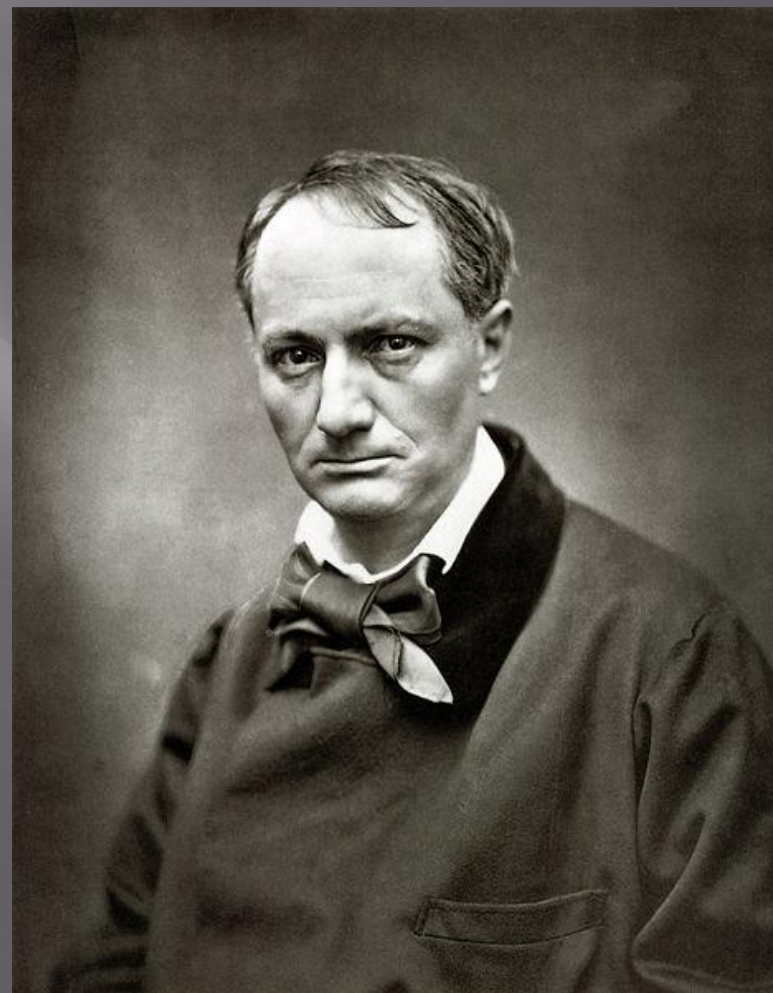

Шарль Бодлер

Лише сягаючи
найглибших
прірв падіння,
уява... запалює
світоч найвищих
ідеалів (Бодлер)

ШАРЛЬ БОДЛЕР (1821 - 1867)

Шарль Бодлер народився в Парижі у квітні 1821 року. Батько поета походив із сільської родини у Шампані з войовничим прізвищем ("бодлер" - двосічний ніж), але йому вдалося вибитися в люди, отримати освіту й стати вихователем у шляхетній сім'ї. Він помер, коли Шарлю ледве виповнилося сім років, але встиг прищепити синові бездоганні манери, порядність, шанобливе ставлення до героїчних часів Франції та інтерес до живопису, який стане справжньою пристрастю Бодлера.

Навчання

Навчався Бодлер у закритому колежі у Ліоні, потім у Парижі, а у 1841 році за наполяганням вітчима Бодлера відправляють служити у заокеанські колонії Франції

Тропічна природа і мандрівка океанами залишили глибокий слід у пам'яті юнака і неодноразово втілювалися в його поезіях ("Красьвид", "До дами-креолки", "Запрошення до подорожі"). Поет мріє "про сині небокраї, про мармури колон, де водограй ридає", "де в сонця пестошах пурпуристий сад, де затінь від дерев пливе благоуханна". У вірші "Екзотичний аромат" Бодлер згадає "лінивий острівець, де золоті дари природа подає в нев'янучій розмаю".

Повернувшись до Парижа у 1842 році, Бодлер починає самостійне життя на спадок, що залишився по смерті батька. Він поринає у художній і літературний світ столиці. Вважаючи поезію своїм основним покликанням, Бодлер, однак, пише дуже мало, старанно працюючи над кожним рядком. Саме у цей період поет: інтенсивно студіює Літературу: захоплюється титанами доби Просвітництва і творами сучасників - Стендаля і Бальзака. Водночас Бодлер вивчає живопис.

Відповідності

Природа - храм живий, де зронюють колони

Бентежні стогони і неясні слова.

Там символів ліси густі, немов трава,

Крізь них людина йде і в них людина тоне.

Всі барви й кольори, всі аромати й тони

Зливаються в могуть єдиного єства.

Їх зрівноважують співмірність і права,

Взаємного зв'язку невидимі закони.

Є свіжі запахи, немов дітей тіла,

Є ніжні, як гобой, звитяжні, молодечі,

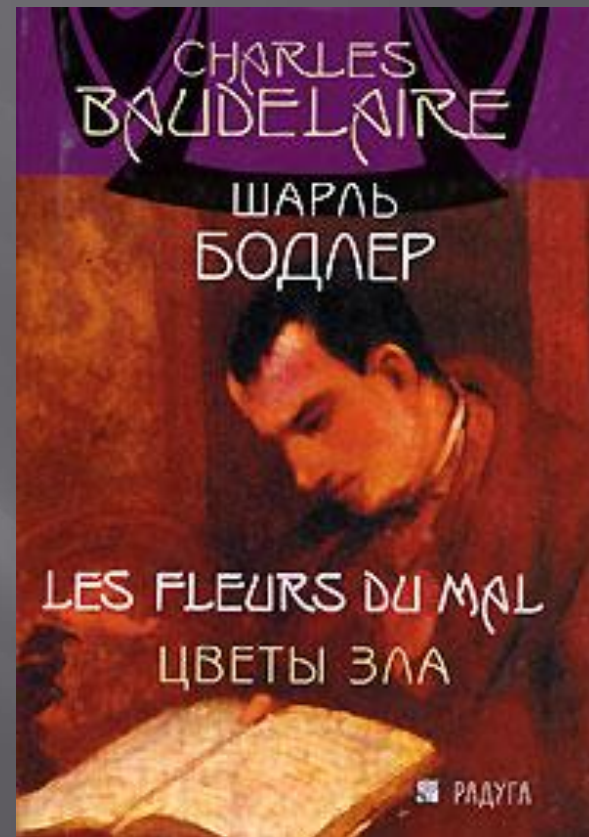
Розпусні, щедрі, злі, липучі, як смола,

Як ладан і бензой, як амбра й
мушмула,

Що опановують усі безмежні речі;

В них - захват розуму, в них відчуттям -
хвала.

У віршах, написаних між 1852 і 1856 роками, поет доходить висновку, що зло панує у світі і що завдання мистецтва - перемагати зло. І наступний його Твір - збірка "Квіти зла", видана у 1857 році,- стає "динамітною бомбою, яка впала на буржуазне суспільство Другої імперії".

СОВИ

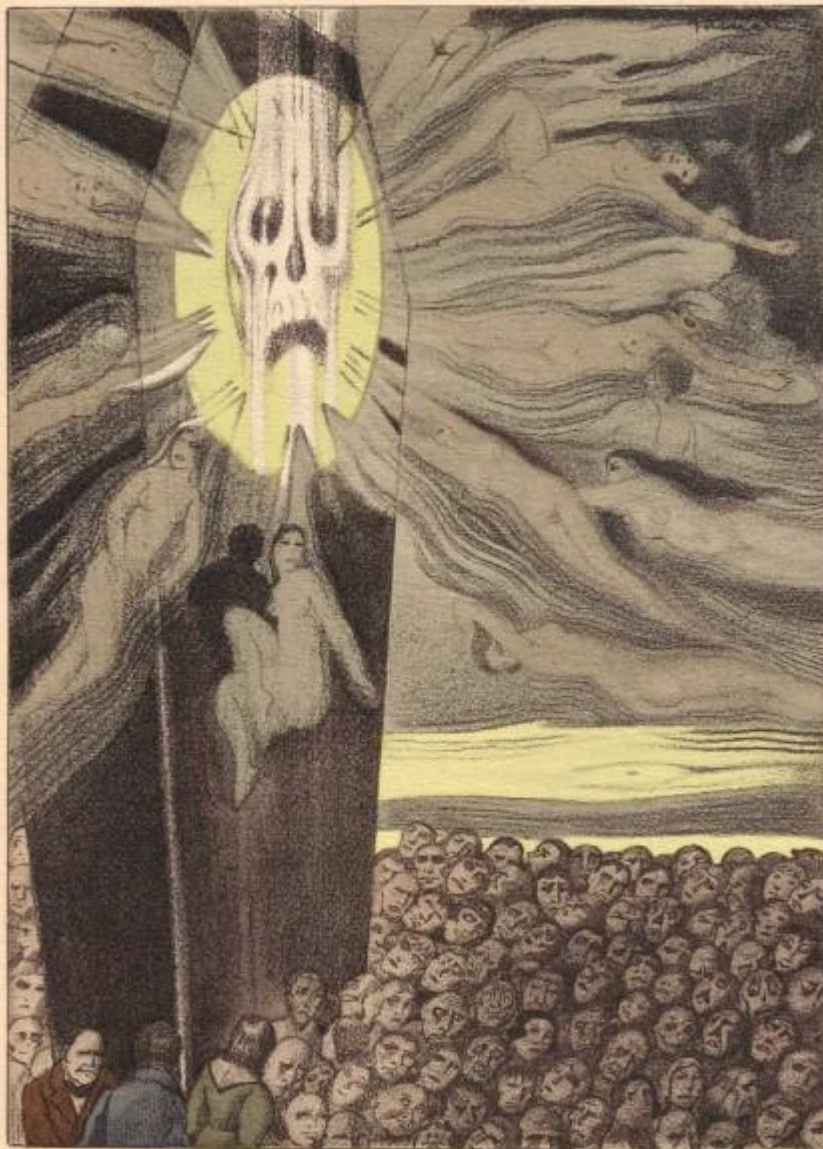
Завмерли в чорних вербах сови,
Немов богів чужинних тінь, —
У безконечну далечінь
Вп'ялося око їх багрове.

Отак чекатимуть вони
Меланхолійної години,
Як, відтіснивши промінь, рине
Вечірній смерк з височини.

І свідчать пози їх статечні,
Що в цьому світі небезпечні
Хапливі рухи, — спопелить

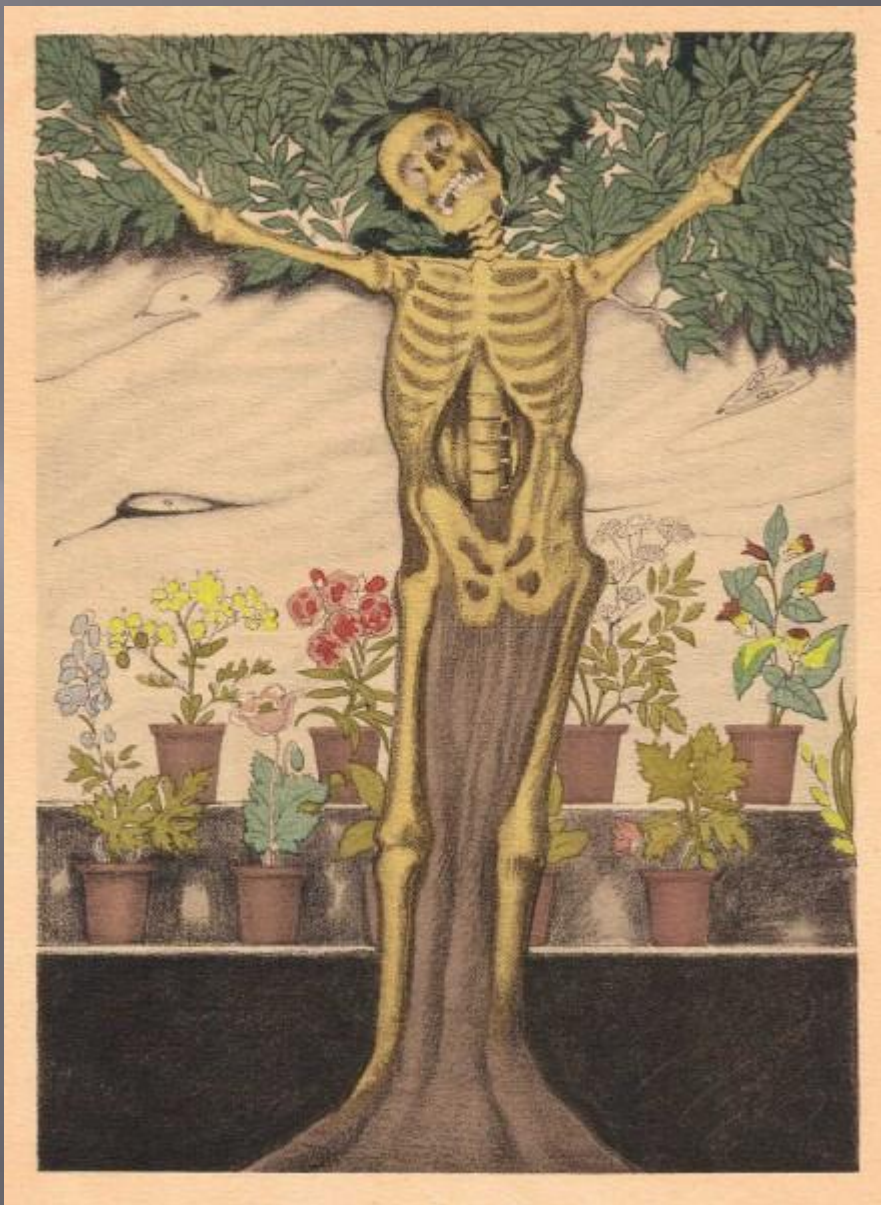
Того жахлива мить розплати,
Кого рухлива тінь п'янить,
Хто прагне місце поміняти.

переклад: Мойсея Фішбейна

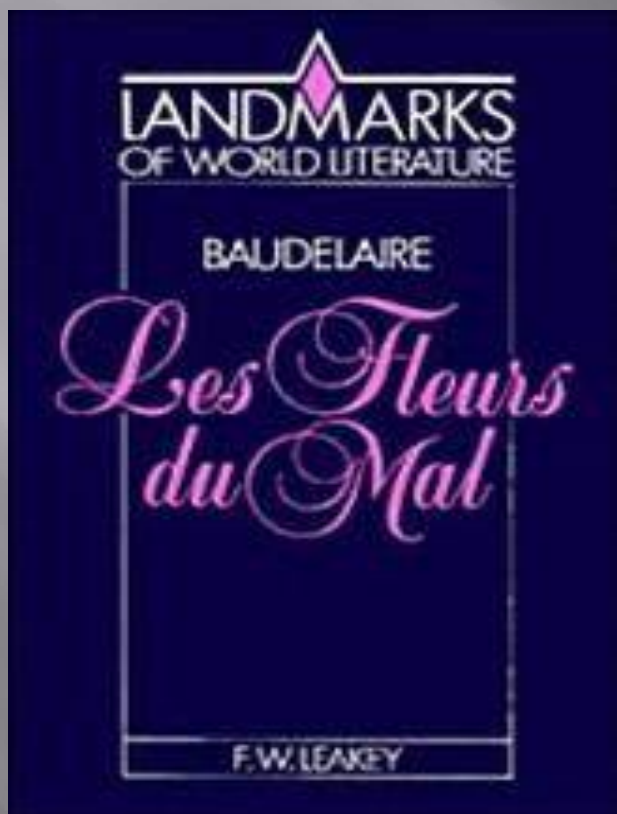

Проти Бодлера, як за півроку до того проти Флобера, була порушена судова справа. Бодлера звинуватили у "грубому реалізмі, який ображає цнотливість". За опублікування "Квітів зла" автор був засуджений до сплати штрафу у розмірі 300: франків. Вирок передбачав також заборону і вилучення Зі збірки шести віршів, що фактично означало знищення непроданого накладу і загрожувало поетові банкрутством.

Але Бодлер продовжував працювати. Найважливішим художнім здобутком останнього періоду творчості поета стали 32 нових вірші, які увійшли до другого видання "Квітів зла" (1861) і "Вірші у прозі", видані посмертно.

CONFITEOR МИТЦЯ

... Ах! Та чи варто страждати вічно і вічно тікати од прекрасного? Природо, безжалісна чаклунко, супернице всепереможна, облиш мене! Не спокушай моїх пожадань і гордовитості моєї! Споглядання прекрасного – це двобій, в яким митець ридає перед поразкою своєю.

Останні роки
життя Бодлера
перетворилися
на пекло.
Редактори
періодичних
видань
відмовляються
брати його статті
та художні твори,
як "неприйнятні
для друку".

Наприкінці
березня 1866
року Бодлера
вразив параліч.
Останні місяці
життя він провів
у клініці доктора
Дюваля в
Парижі, де 31
серпня 1867 року
помер.

*Смерть утішає
– на жаль – і
змушує жити*

Шарль Бодлер

Де радісне проміння не сяйне,

Де вічна Ніч трима скрижалі,

Художник, Богом проклятий своїм,

Творю в пітьмі й творінь моїх не видко;

Тут куховарю цвинтарні наїдки,

Тут, скип'ятивши, власне серце їм.

Та враз просвітить, заіскриться, зблисне

Розкішний промінь - марево краси.

Коли ж у нім щось східне й беззахисне

**Бодлер був поетом,
який особливо
гостро відчував
суперечності світу
та людини. За
словами О. Блока,
своєю поезією він
доводив, що і "у
пеклі можна мріяти
про вкриті снігом
вершини". Усе це з
надзвичайною
силою, повнотою і
яскравістю
втілювалося у
головному творі
Бодлера, збірці
"Квіти зла".**

Збірка "Квіти зла" складається із шести розділів:
"Сплін та ідеал", "Паризькі картини", "Вино",
"Квіти зла", "Бунт" та "Смерть".

Бодлер намагається визначити завдання поета, чий "сад спустошений громами і дощами", говорить про шляхи поета у буржуазному суспільстві. Своєю музу він називає "хворою" і "продажною". В її очах "похмуро палахтять ненависть і тривога", а заробляючи на життя, вона повинна "співати... мольби й псалми суворі, не віруючи в них".

Альбатрос

Щоб їм розважитись, веселий гурт матросів
Серед нестримних вод розбурханих морів
Безпечно ловить птиць, величних альбатросів,
Що люблять пролітати слідами кораблів.

На палубу несуть ясних висот владикау.
І сумно тягне він приборкане крило,
Що втратило свою колишню міць велику,
Мов серед буйних вод поламає весло.

Мандрівник зборканий знесилено ступає!
Плавець повітряний незграбний і смішний!
Той тютюновий дим у дзьоб йому пускає,
А цей, дратуючи, кульгає, мов кривий.

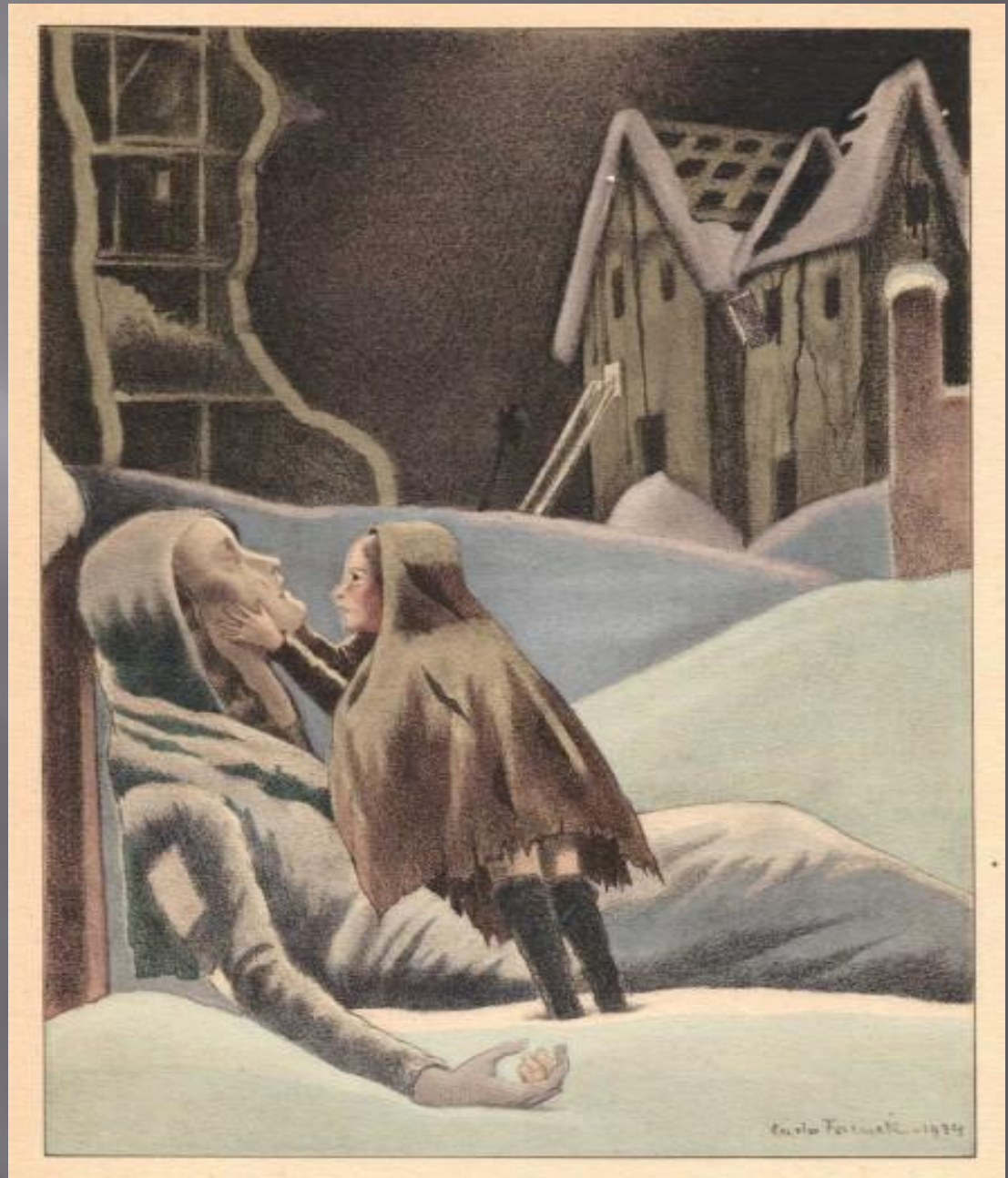

Краса у Бодлера має різні вияви. Вона і "мрія з каменю" і "білість лебедів і серце з кристалю" ("Краса"). У її погляді "покора і провина, і присмерк, і світання". Поет не розгадав природи краси, але бажає, щоб вона зробила світ не таким огидним: Це байдуже, хто ти, чи Діва, чи Сирена, Чи Бог, чи Сатана, чи ніжний Херувим, Щоби тягар життя, о владарко натхнення, Зробила легшим ти, а весь світ - менш гидким!

Його вірші часто сповнені жахливих, гідких, відвертих картин пороку, бруду, розбещеності. Але якщо поезія насичена образами суспільного й морального занепаду, то це не означає, що сама вона випромінює зло. Тим більше, що будь-який вірш Бодлера обов'язково несе віру та надію на краще. Про це свідчать слова самого поета: "...У цю жорстоку книгу я вклав усе моє серце, усю мою ніжність, усю мою віру... усю мою ненависть..."

"Квіти зла" - це здійснений із рідкісною послідовністю і завершеністю синтез значної епохи європейської поезії - епохи романтизму, й водночас це своєрідний пролог до іншої видатної поетичної епохи кінця XIX - початку XX століття. Тому не випадково Бодлера називають і пізнім романтиком, і поетом епохи імпресіонізму, і предтечею символізму.

Бодлер залишив порівняно невеликий творчий спадок: збірку "Маленькі поезії в прозі", книгу статей про мистецтво та літературу "Романтичне мистецтво", яка була видана посмертно. Бодлеру також належать чудові переклади поезії і прози Е. По, з яких почалася слава американського романтика в Європі. Але вершиною творчості Бодлера залишається поетична збірка "Квіти зла", в якій схрестилися магістральні шляхи французької і всієї європейської поезії.

Аналіз вірша “Альбатрос”

Автор змальовує людство в образі моряків, які ширяють просторами безмежності кожен зі своїм тягарем, і не в змозі його полишити в минулому. Проте вірш наштовхує на роздуми: чому саме автор протиставляє моряків-матросів та альбатроса?

Адже пташка знаходиться в своєму домі, а людина на воді по суті знаходиться на чужині.

Людина - поет - це птах, який за допомогою слова може подолати будь-яку висоту, це його зброя, і разом з собою він може підняти душу пересічної людини до свого рівня. Він вважає, що люди не варті його зусиль і їм не дано піднятися до його рівня, побачити і відчути свободу.

Засуджувати в таких помислах головного героя не можна, адже це і є особливість символізму: кожен має сам